Türkmenistanyň Merkezi banky
Центральный банк Туркменистана

BANK HABARLARY
БАНКОВСКИЙ ВЕСТНИК

2024-nji ýylyň 1-nji iýun ýagdaýyna
на 1 июня 2024 года

Aşgabat 2024

Mazmuny / Содержание

HABARLAR / НОВОСТИ

BANK IŞGÄRLERINIŇ HÜNÄR DEREJELERINI ÝOKARLANDYRMAK BOÝUNÇA OKUW MASLAHATLARY GEÇIRILDI
3

SANLY BANK HYZMATLARY BABATDA TALYP ÝAŞLARYŇ SOWATLYLYGYNY ARTDYRMAK BOÝUNÇA OKUW MASLAHATLARY GEÇIRILDI
5

BANK ULGAMYNYŇ IŞGÄRLERINIŇ ARASYNDA «BARYMYZY ŞÄRIK EDÝÄR ÄGIRT ŞÖHRAT-ŞANYNA, PÄHIM-PAÝHAS UMMANY MAGTYMGULY PYRAGY» ATLY ZEHIN BÄSLEŞIGINIŇ BIRINJI TAPGYRY GEÇIRILDI
6

SELJERIŞ MAKALALARY / АНАЛИТИЧЕСКИЕ СТАТЬИ

MILLI YKDYSADYÝETIŇ BÄSDEŞLIGE UKYPLYLYGYNY ÝOKARLANDYRMAKDA MALIÝE BAZARYNYŇ ORNY
10

GYMMATLY KAGYZLAR BAZARYNY ÖSDÜRMEKDE BANKLARYŇ ORNY
13

MILLI YKDYSADYÝETIMIZ ÖSÜŞ ÝOLUNDA
15

SELJERIŞ MAGLUMATLARY / АНАЛИТИЧЕСКИЕ МАТЕРИАЛЫ

TÜRKMENISTANYŇ BANK ULGAMYNYŇ ÖSÜŞ MEÝILLERI
ТЕНДЕНЦИИ РАЗВИТИЯ БАНКОВСКОЙ СИСТЕМЫ ТУРКМЕНИСТАНА
17

TABLISALAR
ТАБЛИЦЫ
19

BANK IŞGÄRLERINIŇ HÜNÄR DEREJELERINI ÝOKARLANDYRMAK BOÝUNÇA OKUW MASLAHATLARY GEÇIRILDI

2024-nji ýylyň maý aýynyň dowamynda Türkmenistanyň Merkezi bankynyň Turkmenistanyň Gahrymany A.Nyýazow adyndaky Ýöriteleşdirilen bank mekdebiniň Gökderede ýerleşýän Hünäri ýokarlandyrmak bölüminde we Awaza milli syýahatçylyk zolagynda ýerleşýän «Hazyna» hojalyk jemgyýetinde ýurdumyzyň bank ulgamynyň hünärmenleri üçin hünäri ýokarlandyryş okuw maslahatlary geçirildi.

2024-nji ýylyň maý aýynyň 6-10-njy senelerinde ýurdumyzyň banklarynyň Işgärler bilen işlemek boýunça bölümleriň hünärmenleri, arhiw işgärleri üçin Gökderede ýerleşýän Hünäri ýokarlandyrmak bölüminde geçirilen «Bank ulgamynda işgärler syýasaty» atly okuw maslahatynda Türkmenistanyň Zähmet kodeksine girizilen täzelikler, işgärler bilen zähmet şertnamasyny hem-de zähmet ylalaşygyny baglaşmagyň düzgünleri, işde işgär bilen ýüze çykýan meseleleriň hukuk taýdan çözülişi, estetika – özüňi alyp barmagyň medeniýeti, karz edaralary tarapyndan ýolbaşçy we jogapkärli wezipelere hödürlenen dalaşgärleri söhbetdeşlikden geçirmegiň düzgünleri we talaplary, işgärleriň şahsy jildini we zähmet depderçesini ýöretmegiň tertibi, ýurdumyzyň banklarynda işgärleriň eýeleýän wezipesine laýyklygyny kesgitlemek boýunça hünär synagynyň geçirilişi, ykdysady okuwlaryň gurnalyşy ýaly ugurlarda degişli maglumatlar bilen çykyşlar edildi.

2024-nji ýylyň maý aýynyň 6-10-njy senelerinde ýurdumyzyň banklarynyň auditor gulluklarynyň hünärmenleri, täjirçilik banklarynyň şahamçalarynyň dolandyryjylary, dolandyryjylarynyň orunbasarlary, baş buhgalterleri we bölüm müdirleri üçin «Hazyna» hojalyk jemgyýetinde geçirilen «Bank auditi» atly okuw maslahatynda auditorlyk işi, banklarda içerki gözegçilik we auditiň guralyşy, karz edaralarynda bank gözegçiligi barlagynyň guralyşy, buhgalter amallaryna soňraky gözegçilik, banklarda içerki gözegçiligiň netijeliligini ýokarlandyrmak ýaly ugurlarda bank ulgamynyň wekilleri özara pikir alyşdylar.

2024-nji ýylyň maý aýynyň 27-31-nji senelerinde ýurdumyzyň banklarynyň Işgärler bilen işlemek boýunça bölümleriň hünärmenleri, arhiw işgärleri üçin «Hazyna» hojalyk jemgyýetinde geçirilen «Bank ulgamynda işgärler syýasaty» atly okuw maslahatynda ýurdumyzyň karz edaralary tarapyndan ýolbaşçy we jogapkärli wezipelere bellemek üçin hödürlenýän dalaşgärleri söhbetdeşlikden geçirmegiň düzgünleri, ýolbaşçy we işgäriň arasyndaky iş-

jeň gatnaşyklar, banklarda iş önümçiliginiň ýöredilişi, buýruklar we olaryň resmileşdirilişi, wezipe sanawyny düzmegiň tertibi, Türkmenistanyň Merkezi bankynyň «Karz taryhy» maglumatlar binýady boýunça karz bukjalaryny seljermek, ýurdumyzyň banklarynda işgärleriň eýeleýän wezipesine laýyklygyny kesgitlemek boýunça hünär synagynyň geçirilişi, ykdysady okuwlaryň gurnalyşy ýaly ugurlarda çykyşlar diňlenildi we gyzyklandyrýan soraglar boýunça bank ulgamynyň wekilleri özara pikir alyşdylar.

Ýurdumyzyň bank ulgamynyň işini kämilleşdirmek boýunça kabul edilen kadalaşdyryjy hukuknamalar, müşderilere hyzmat etmegiň döwrebap usullary, bank işgäriniň hünärini kämilleşdirmek boýunça daşary ýurt tejribelerini paýlaşmak geçirilen okuw maslahatlarynyň esasyny düzdi.

Meýilnama laýyklykda geçirilen okuw maslahatlaryna bank ulgamynyň 100-e golaý işgäri gatnaşdy.

TMB-niň Ylmy-önümçilik geňeşi

SANLY BANK HYZMATLARY BABATDA TALYP ÝAŞLARYŇ SOWATLYLYGYNY ARTDYRMAK BOÝUNÇA OKUW MASLAHATLARY GEÇIRILDI

2024-nji ýylyň maý aýynyň dowamynda ýurdumyzyň bank ulgamynyň hünärmenleri tarapyndan sanly ulgamda ýerine ýetirilýän hyzmatlaryň görnüşleri, aýratynlyklary, geçirilýän nagt däl hasaplaşyklaryň mümkinçilikleri maglumat howpsuzlygy, kiberhowpsuzlygy barada Daşoguz welaýat maliýe-ykdysady orta hünär okuw mekdebinde hem-de Gurbansoltan eje adyndaky Daşoguz lukmançylyk orta hünär okuw mekdebinde bilim alýan talyplaryň sowatlylygyny artdyrmak boýunça okuw maslahatlary geçirildi.

Geçirilen okuw maslahatlarynda talyp ýaşlara ýurdumyzyň karz edaralary tarapyndan ýerine ýetirilýän dürli görnüşli bank kartlary («Altyn asyr», «Maşgala», «Milli kart», «Owerdraft», «Goýum bank karty»), töleg terminallary, bankomatlar, sanly ulgamda «Internet-bank», «Mobil-bank», «Elektron söwda», «Halkbank terminal», «NFC» hem-de «QR-kod» tehnologiýalaryny ulanmak arkaly «Galtaşyksyz töleg», «Rysgal Pay» we «Talyp tölegi», «Sanly kart», «Senagat töleg» we beýleki birnäçe ornaşdyrylan sanly programma üpjünçilikleri barada giňişleýin gürrüň berildi.

Mundan başga-da onlaýn görnüşde karzlary resmileşdirmek, bank hasaplary barada maglumatlary elektron görnüşinde almak, elektron tabşyrygyny taýýarlap, internet arkaly töleg geçirimlerini amala aşyrmak, onlaýn görnüşinde täze bank kartlaryny açmak, bir kartdan beýleki bir karta pul serişdelerini geçirmek ýaly ugurlarda çykyşlar diňlenildir.

Bank ulgamynyň hünärmenleriniň gatnaşmagynda geçirilen okuw maslahatlary mugallymlaryň we talyplaryň gyzyklanýan soraglaryna berilen jogaplar bilen jemlendi.

TMB-niň Ylmy-önümçilik geňeşi

BANK ULGAMYNYŇ IŞGÄRLERINIŇ ARASYNDA «BARYMYZY ŞÄRIK EDÝÄR ÄGIRT ŞÖHRAT-ŞANYNA, PÄHIM-PAÝHAS UMMANY MAGTYMGULY PYRAGY» ATLY ZEHIN BÄSLEŞIGINIŇ BIRINJI TAPGYRY GEÇIRILDI

2024-nji ýylyň maý aýynyň dowamynda Magtymguly Pyragynyň doglan gününiň 300 ýyllygy mynasybetli ýurdumyzyň welaýatlarynda hem-de Arkadag şäherinde zähmet çekýän bank ulgamynyň işgärleriniň arasynda «Barymyzy şärik edýär ägirt şöhrat şanyna, Pähim-paýhas ummany Magtymguly Pyragy» atly zehin bäsleşiginiň birinji tapgyry geçirildi. Geçirilen bäsleşikleriň maksady bank işgärleriniň hünär taýdan taýýarlyklaryny, akyl başarnyklaryny ýokarlandyrmak hem-de zehinlileri öňe çykarmak we höweslendirmek bolup durýar.

2024-nji ýylyň 20-nji maýynda Türkmenistanyň Döwlet ösüş bankynyň edara binasynda Arkadag şäheriniň bank işgärleriniň arasynda geçirilen bäsleşikde Arkadag şäheriniň Merkezi banky 1-nji orna, Arkadag şäheriniň «Daýhanbank» döwlet täjirçilik banky 2-nji orna we Arkadag şäheriniň «Senagat» paýdarlar täjirçilik banky 3-nji orna mynasyp boldy.

2024-nji ýylyň 22-nji maýynda Mary welaýatynda zähmet çekýän bank işgärleri üçin bäsleşik «Mary» myhmanhanasynyň mejlisler jaýynda geçirildi. Bäsleşigiň başynda Türkmenistanyň Merkezi bankynyň Mary welaýat şahamçasynyň gurnamagynda karz edaralary tarapyndan berlen karz serişdeleriniň hasabyna welaýatyň çäginde önümçilik işini alyp barýan telekeçileriň önümleriniň we hyzmatlarynyň sergisine syn edildi. Serginiň çäginde halkyň sarp edýän giň görnüşli harytlarynyň öndürilişini artdyrmakda hususy ulgamyň mümkinçilikleri barada gürrüň berildi.

Hakykatdan hem, ýurdumyzyň telekeçileri daşary ýurtlardan getirilýän harytlaryň ornuny tutýan we eksport edilýän önümleriň önümçiliklerini barha işjeň ýola goýýarlar. Telekeçiler bazaryň täze ugurlaryny hem-de obasenagat toplumynyň bäsdeşlige ukyplylygynyň ýokarlandyrylmagyny gazanmaga, ilatyň ekologik taýdan arassa azyk önümlerine islegini kanagat-

landyrmaga mümkinçilik berýän önümçilik tehnologiýalaryny ynamly özleşdirmegi dowam edýärler.

Mary welaýatynyň bank işgärleri üçin geçirilen bäsleşikde Türkmenistanyň «Türkmenbaşy»

paýdarlar täjirçilik bankynyň şahamçasy 1-nji orna, Türkmenistanyň «Halkbank» paýdarlar täjirçilik bankynyň şahamçasy 2-nji orna hem-de Türkmenistanyň Merkezi bankynyň şahamçasy 3-nji orna mynasyp boldy.

Bäsleşigiň dowamynda welaýatyň tanymal sazandalarynyň akyldar şahyryň goşgularyna döredilen aýdymlary ýerine ýetirmekleri ýygnananlarda ýakymly täsir galdyrdy.

2024-nji ýylyň 24-nji maýynda Türkmenistanyň Merkezi bankynyň Lebap welaýat şahamçasynyň edara binasynda welaýatyň bank işgärleriniň arasynda geçirilen bäsleşikde Türkmenistanyň «Senagat» paýdarlar täjirçilik bankynyň şahamçasy 1-nji orna, Türkmenistanyň Merkezi bankynyň Lebap welaýat şahamçasy 2-nji orna hem-de Türkmenistanyň «Türkmenistan» döwlet täjirçilik bankynyň şahamçasy 3-nji orna mynasyp boldy.

TMB-niň Lebap welaýat şahamçasynyň edara binasynda geçirilen zehin bäsleşiginiň çäginde Türkmenistanyň Merkezi bankynyň «Türkmenaltyn» zawodynyň önümleriniň sergi burçuna syn edildi hem-de zergärçilik işi bilen meşgullanan akyldar şahyryň ömri-döredijiligi barada giňişleýin gürrüň berildi.

2024-nji ýylyň 27-nji maýynda «Aýly güzer» toý mekanynda Ahal welaýatynyň bank işgärleriniň arasynda geçirilen zehin bäsleşiginde Türkmenistanyň «Halkbank» paýdarlar täjirçilik bankynyň şahamçasy 1-nji orna, Türkmenistanyň «Daýhanbank» döwlet täjirçilik bankynyň

Ak bugdaý şahamçasy 2-nji orna, hem-de Türkmenistanyň «Senagat» paýdarlar täjirçilik bankynyň şahamçasy 3-nji orna mynasyp boldy. Bäsleşigiň dowamynda tanymal aýdymçylar tarapyndan Gahryman Arkadagymyzyň hem-de akyldar şahyrymyz Magtymguly Pyragynyň goşgularyna döredilen aýdym-saz sahnalarynyň ýerine ýetirilmegi ýygnananlarda ýakymly täsir galdyrdy.

2024-nji ýylyň 28-nji maýynda Balkan welaýatynyň bank işgärleri üçin zehin bäsleşigi Awaza milli syýahatçylyk zolagyndaky «Tolkun» kottejler toplumynyň Yaht klubynyň mejlisler zalynda geçirildi. Bäsleşigininiň başynda Balkan welaýatynda doglan akyldar şahyryň ömri-döredijiligine we kitaplaryna bagyşlanan sergi burçuna syn edildi. Oňa gatnaşanlar akyldar şahyrymyz Magtymguly Pyragynyň türkmen halkynyň durmuş mekdebi hökmünde ýurduň özygtyýarlygy we gülläp ösüşi, döwleti dolandyrmagyň kadalary, ylym-bilimi goldamak, rehimlilik, hormat

goýmak, jomartlyk, parahatçylyk söýüjilik, myhmansöýerlik, bitewilik baradaky nesihat beriji goşgulary barada aýratyn bellenildi.

Çekeleşikli geçen bäsleşikde Türkmenistanyň Merkezi bankynyň Balkan welaýat şahamçasy 1-nji orna, Türkmenistanyň «Senagat» paýdarlar täjirçilik bankynyň şahamçasy 2-nji orna hem-de Türkmenistanyň «Halkbank» paýdarlar täjirçilik bankynyň şahamçasy 3-nji

orna eýe boldy.

2024-nji ýylyň 30-njy maýynda Türkmenistanyň Merkezi bankynyň Daşoguz welaýat şa-

hamçasynyň edara binasynda welaýatyň bank işgärleriniň arasynda geçirilen zehin bäsleşiginde Türkmenistanyň Merkezi bankynyň Daşoguz welaýat şahamçasy 1-nji orna, Türkmenistanyň «Senagat» paýdarlar täjirçilik bankynyň şahamçasy 2-nji orna hem-de Türkmenistanyň «Türkmenistan» döwlet täjirçilik bankynyň şahamçasy 3-nji orna mynasyp boldy. Bäsleşigiň soňunda Türkmenistanyň «Senagat» paýdarlar täjirçilik bankynyň Daşoguz şäher şahamçasynyň hünärmeni Enegül Maýjanowanyň ene waspy barada ýazan goşgularyny aýdyp ber-

megi gatnaşyjylarda ýakymly täsir galdyrdy.

2024-nji ýylyň maý aýynyň dowamynda Arkadag şäherinde we welaýatlarda geçirilen bäsleşiklerde öňdebaryjy orunlara eýe bolan banklara (toparlara), şeýle hem aýratyn tapawutlanan işgärlere bäsleşigiň gymmatbahaly sowgatlary gowşuryldy.

Geçirilen bäsleşiklerde 1-nji orna mynasyp bolan toparlar 2024-nji ýylyň 20-nji iýunynda paýtagtymyz Aşgabatda geçiriljek zehin bäsleşigininiň jemleýji tapgyrynda öz aralarynda öňdebaryjy orunlar üçin bäsleşerler.

TMB-niň Ylmy-önümçilik geňeşi

SELJERIŞ MAKALALARY

MILLI YKDYSADYÝETIŇ BÄSDEŞLIGE UKYPLYLYGYNY ÝOKARLANDYRMAKDA MALIÝE BAZARYNYŇ ORNY

Dünýä ykdysadyýetiniň yzygiderli üýtgäp durmagy islendik ýurduň durmuş-ykdysady taýdan durnukly ösüşini üpjün etmegiň döwrebap modeliniň işlenip taýýarlanylmagyny şertlendirýär. Şundan ugur alyp, döwletimiz halkara derejeli oňyn usullara salgylanyp, milli bazar nusgasyny döretdi. Bazar şertlerinde bu nusga raýatlaryň abadan ýaşaýşyny ykdysady ösüş bilen utgaşykly äkitmegi möhüm wezipe hökmünde kesgitleýän durmuş-ykdysady syýasatyny düzýär. Çünki jemi içerki önümiň, ilatyň jan başyna düşýän möçberiniň ösüş depgininiň durnukly bolmagy, bir öý hojalygyna düşýän pul girdejileriniň möçberiniň artmagy, durmuş ulgamynyň Döwlet býujetiniň çykdajylar bölegindäki paýynyň ýokary derejede saklanmagy makroykdysady görkezijileriň yzygiderli ösüşini üpjün edýär. Şunda strategik maksatnamalar düzülip, iş ýüzünde amala aşyrylmalydyr. Bu babatda, «Berkarar döwletiň täze eýýamynyň Galkynyşy: Türkmenistany 2022 — 2052-nji ýyllarda durmuş-ykdysady taýdan ösdürmegiň Milli maksatnamasynda», «Türkmenistanyň Prezidentiniň ýurdumyzy 2022 — 2028-nji ýyllarda durmuş-ykdysady taýdan ösdürmegiň Maksatnamasynda» hem-de «Türkmenistanyň Prezidentiniň obalaryň, şäherçeleriň, etraplardaky şäherleriň we etrap merkezleriniň ilatynyň ýaşaýyş-durmuş şertlerini özgertmek boýunça 2028-nji ýyla çenli döwür üçin Milli maksatnamasynda» kesgitlenen wezipeleri üstünlikli durmuşa geçirmek maksady bilen, ýurdumyzy 2024-nji ýylda durmuş-ykdysady taýdan ösdürmegiň we maýa goýum Maksatnamasynyň kabul edilendigini bellemek bolar. Şeýle maksatlardan ugur alyp, ykdysadyýetiň pudaklarynda täze önümçilikleri döretmek, daşary ýurtlardan getirilýän harytlaryň ornuny tutýan hem-de eksport ugurly önümleri artdyrmak, birža söwdalaryny ýokary derejede geçirmek we olardan gelýän girdejileriň möçberini artmak, bu ugurda sanly ulgamy ornaşdyrmaga gönükdirilen maksatnamalaýyn işleriň depginini çaltlandyrmak, harytlaryň taýýarlanylyşyny, ýerlenilişini sanlylaşdyrmak işleri güýçlendirilýär.

Hormatly Prezidentimiziň baştutanlygynda döwletimizde yzygiderli amala aşyrylýan şeýle düzümleýin ykdysady özgertmeler ägirt uly maliýe serişdeleriniň jemlenmegini talap edýär. Hut şu nukdaýnazardan hem, bazar özgertmelerini guramak hem-de maliýe taýdan goldamak işleri döwlet tarapyndan amala aşyrylýar. Şunda toplanan süýşürintgileriň esasynda durnukly ykdysady ösüşi şertlendirýän maliýe bazarynyň döredilmegi maksadalaýykdyr. Ýeri gelende, döwlet tarapyndan maliýe bazarynyň kadalaşdyrylmagynyň ýurduň ykdysady ösüşiniň kämilliginiň wajyp görkezijileriniň hataryndadygyny hem bellemek gerek.

Häzirki döwürde ykdysadyýetiň ösüş tapgyrynda kärhanalardyr hususy işewürler, şol bir hatarda raýatlar alýan girdejilerini diňe bir harytdyr hyzmatlary satyn almaga, ýagny sarp edişe harçlamazdan, eýsem olaryň toplanmagyna, şeýle-de agramly böleginiň gymmatynyň ýokarlanmagyna, girdeji çeşmeleriniň artmagyna aýratyn höwes bildirýärler. Çünki wagtlaýyn boş duran süýşürintgiler karz edaralary ýa-da banklar tarapyndan belli bir döwür aralygynda depozit, ýagny goýum görnüşinde peýdalanylsa, pul serişdeleriniň aýlanşyga goýberilip haýsyda bolsa bir amalyň ýerine ýetirilmegi, raýatlaryň hem-de hususy ulgamyň subýektleriniň girdejileriniň ýokarlanmagy gazanylýar. Hawa, döwletimiz maksatnamalaýyn ösüşleriň çäklerinde ilatyň süýşürintgilerini maýalaýyn maksat bilen ulanmak üçin hereket edýän täjirçilik banklaryna pul serişdelerini maýa goýum hökmünde ýerleşdirýärler. Munuň gapma-garşylykly ýagdaýy ýüze çykanda, hususy kärhanalardyr işewürler, has takygy maýadarlar üçin maliýe bazarynda gymmatly kagyzlary ýerleşdirmek arkaly hem

kärhananyň durnukly maliýe ýagdaýyny üpjün edip, ykdysady ösüş gazanmaga mümkinçilik alýarlar. Bu bolsa maliýe bazarynyň alternatiw maýalaýyn ugry hökmünde çykyş edýär. Şunda emele gelýän bazar mümkinçiliklerine laýyklykda amallara gatnaşyjylar degişli iki maýa goýum usullarynyň artykmaçlyklarydyr ýetmezçiliklerini öwrenmek bilen şahsy süýşürintgilerini haýsy ugurda ulanjagy barada özbaşdak çözgüdi kabul edýär.

Hususan-da, maliýe bazarlaryna gatnaşyjylaryň arasynda maliýe dellalçylyk hyzmatlarydyr işlerini maliýe institutlary ýerine ýetirýär. Maliýe institutlarynyň döredilmedik ýerlerinde, şeýle amallar täjirçilik banklary tarapyndan hem amala aşyrylyp bilinýär. Bu bolsa hususy kärhanalaryň, işewürleriň, hem-de raýatlaryň wagtlaýyn boş duran maliýe serişdeleriniň bir ýere jemlenmegine we olaryň maýalaýyn häsiýetde hakyky gurşawa, ykdysadyýetiň pudaklaryna ugrukdyrylmagyna ýardam edýär.

Mahlasy maliýe bazary gapma-garşy islegleriň hem-de bazar subýektleriniň arasynda pul serişdeleriniň hereketini ýeňilleşdirýär we tizleşdirýär. Munuň özi, bazar ykdysadyýeti şertlerinde dellallaýyn maliýe bazarynyň üsti bilen ykdysadyýetiň pudaklarynyň gyradeň we düzümleýin ösmegine mümkinçilik açýar. Şunda maliýe bazarynyň bir gurşawyndan beýleki gurşawyna kapitalyň, pul serişdeleriniň akyp geçmek hadysady bolup geçýär. Ol öz gezeginde ýurtda maliýe durnuklylygynyň üpjün edilmegini, makroykdysady görkezijileriň ösüşini we beýleki ýaramaz ykdysady täsirleriň peselmegini şertlendirýär.

Ýurduň maliýe bazarynyň ygtybarly işlemegi hümmetsizlenmäniň peselmegine, milli walýutanyň hümmetiniň berkemegine, ykdysadyýete içerki we daşarky maýalaryň çekilmegine hem-de onuň dowamly häsiýete eýe bolmagyna ýardam edýär. Hat-da kä ýagdaýlarda hut döwlet hem zerur maliýe serişdelerine görä, ykdysady öňegidişligi gazanmak üçin bergi borçnamalaryny (obligasiýalary) maliýe bazarlarynyň we birža söwdalarynyň üsti bilen ýerleşdirip, ýüze çykýan kynçylyklary aradan aýyrmaga, Döwlet býujetiniň ýetmezçiligini maliýeleşdirmäge, milli walýutanyň hümmetiniň durnukly saklanylmagyny üpjün etmäge täze usulyň ýüze çykarylmagyny gazanýar.

Indi önüm öndürijilerdir işewürler maksatly maýalaýyn usula, maliýe bazaryna we goşmaça maliýe serişdelerine mätäçlik çekýärler. Sebäbi diňe önümçilige täze tehnologiýalaryň we innowasiýalaryň ornaşdyrylmagy netijesinde bäsdeşlik göreşinde bazarlarda öz ornuny saklap bilýär. Kärhana üçin täze tehnikany satyn almakda serişde üpjünçiligi bolup ilki bilen içerki maliýeleşdirme çeşmeler çykyş edýärler, tersine ýetmezçilik eden ýagdaýynda bolsa kärhanalar daşarky serişdelere, ýagny bank karzlaryna ýa-da gymmatly kagyzlary goýbermek bilen süýşürintgileri çekmeklige ýüzlenmeli bolýar.

Gymmatly kagyz – bu maliýe bazarynyň düzüminde möhüm orny eýeleýän aýratyn häsiýetli harytdyr.

Bu günki gün Diýarymyzyň maliýe bazary «Gymmatly kagyzlar bazary hakyndaky», «Paýdarlar jemgyýetleri hakyndaky», «Maýa goýum işi hakyndaky», «Daşary ýurt maýa goýumlary hakyndaky»Türkmenistanyň kanunlaryna we beýleki kadalaşdyryjy hukuknamalaryna laýyklykda düzgünleşdirilýär. Şeýle hem, ygtyýarlandyrylan guramalar tarapyndan gymmatly kagyzlaryň goýberilişiniňdir aýlanyşygynyň jikme-jik şertlerini, bazaryň düzümine girýän guramalaryň işleýiş we amallary geçiriş, guramaçylyk, gözegçilik işleriniň düzgünlerini kesgitleýän düzgünnamadyr tertipnamalar işlenip taýýarlanylýar we yzygider kämilleşdirilip durulýar. Bu bolsa ýurdumyzyň milli maliýe bazarynyň kem-kemden dünýä maliýe bazaryna goşulyşmagy bilen milli önüm öndürijilerimiziň gymmatly kagyzlarynyň dürli görnüşli söwdalarda satylmagyna ýardam berýär.

Halkara tejribesine laýyklykda, ösen ýurtlarda maliýe bazary hususy taraplaryň süýşürintgilerine esaslanýar. Bu soňky ýyllarda biziň döwletimize hem mahsus häsiýete öwrülip barýar. Çünki durmuş derejeleriň ösmegi, amatly durmuş-ykdysady we maliýe syýasaty netijesinde ýurdumyzda günsaýyn ilatyň süýşürintgileriniň möçberiniň ösüş derejesi duýýulýar.

Milli kanunçylykda maýadarlaryň hukuklarynyň goralmagynyň üpjün edilmegi we olara degişli ýeňillikleriň, ynam kepillikleriniň berilmegi ýurdumyzyň geljekki durnukly ykdysady ösüşinden habar berýär. Çünki ilatdan we hususy ulgamyň subýektlerinden süýşürintgileriň howpsuz toplanmagy, olaryň gymmatynyň saklanmagy we öz ýurdumyzda maksadalaýyk ulanmagy üçin amatly şertleriň döredilmegi döwletiň esasy wezipeleriniň hatarynda seredilýär. Şeýle-de, maýadarlar hereket edýän banklarda gysga we uzak möhletleýin şahsy hasaplaryna süýşürintgileri goýmak boýunça oňyn tejribe topladylar. Bu bolsa ilatyň hem-da işewürleriň boş duran pul serişdelerini ulanmaklaryna, girdeji çeşmelerini artdyrmaklaryna goldaw boldy.

Pursatdan peýdalanyp ýurtda durnukly ykdysady ösüşi gazanmakda, ilatyň süýşürintgilerini peýdalanyp girdejilerini ýokarlandyryp maliýe bazarynyň ösüşini üpjün etmekde, banklaryň işlerini döwrebaplaşdyrmakda çäksiz mümkinçilikleri döredip berýän Gahryman Arkadagymyzyň hem-de Arkadagly Gahryman Serdarymyzyň janlary sag, ömürleri uzak, belent başlangyçlary hemişe rowaç bolsun.

Selbi HOJAKOWA,
Türkmenistanyň «Türkmenbaşy» paýdarlar
täjirçilik bankynyň Daşoguz welaýat şahamçasynyň
Işgärler bilen işlemek boýunça baş hünärmeni

GYMMATLY KAGYZLAR BAZARYNY ÖSDÜRMEKDE BANKLARYŇ ORNY

Arkadagly Gahryman Serdarymyzyň parasatly baştutanlygynda «Berkarar döwletiň täze eýýamynyň Galkynyşy: Türkmenistany 2022-2052-nji ýyllarda durmuş-ykdysady taýdan ösdürmegiň Milli maksatnamasyna» ýurdumyzda maýa goýum işjeňligini artdyrmak we olaryň ykdysady netijeliligini ýokarlandyrmak boýunça degişli işler durmuşa geçirilýär. Maýa goýum işjeňligini gazanmakda gymmatly kagyzlar bazarynyň we gazna biržasynyň işi işjeňleşdirilýär.

Milli ykdysadyýetimiziň dürli ugurlaryna iri maýa goýumlary çekmek hem-de gymmatly kagyzlar bazaryny ösdürmek boýunça giň gerimli işler üstünlikli durmuşa geçirilýär. Türkmenistanyň «Gymmatly kagyzlar bazary hakynda» Türkmenistanyň Kanuny fiziki we ýuridik şahslaryň gymmatly kagyzlaryň emissiýasy we dolanyşygy bilen baglanyşykly gatnaşyklarynyň kadalaryny özünde jemleýär. Paýnamalaryň we obligasiýalaryň çykarylmagy arkaly gymmatly kagyzlar bazarynyň emele gelmegi haryt önümçiliginiň giňeldilmegine oňaýly täsir edýär.

Gymmatly kagyzlar bazarynyň ösdürilmegini gazanmak maksady bilen döredilen «Aşgabat gazna biržasy» ýapyk görnüşli paýdarlar jemgyýeti gazna biržasynyň işiniň halkara tejribäniň talaplaryna laýyklykda guralmagyny üpjün edýär we onda döwlete dahylly gymmatly kagyzlaryň ýerlenilmegine hem-de hususy taraplaryň hem paýnamalaryny dolanyşyga çekmegiň ýola goýulmagyna ýardam berýär.

«Gymmatly kagyzlar bazary hakynda» Türkmenistanyň Kanunynda bellenilişi ýaly, esasy gymmatly kagyzlara şu aşakdakylar degişli bolup bolýar:

1) paýnamalar;
2) obligasiýalar;
3) geçirilýän wekseller;
4) geçirilýän bank depozit sertifikatlary;
5) gymmatly kagyzlaryň bazarynda aýlanýan, gymmatly kagyzlardan döredilýän kagyzlar.

Gymmatly kagyzlaryň dolanyşygy gazna biržasynda amala aşyrylýar. Ýurdumyzyň gymmatly kagyzlar bazary döwlet ykdysadyýetiniň we pul dolanyşygynyň aýrylmaz bölegidir.

Bank ulgamyny ösdürmegiň maksatnamalaryndan ugur almak bilen täjirçilik banklarynyň paýdarlar görnüşine öwrülmegi, olaryň gymmatly kagyzlar bazaryndaky goýum, karz we hasaplaşyk amallary boýunça işjeňligi artýar. Ýurdumyzda işewürligi ösdürmekde bank ulgamynyň orny ýokary bolup, ilki bilen onuň durnukly we sazlaşykly işlemegine we maliýe syýasatynyň okgunly berjaý edilmegine bagly bolýar. Maliýe bazarynyň düzümleriniň doly kemala getirilmegi bilen, täjirçilik banklarynyň wezipeleri ýokary derejede artýar.

Gymmatly kagyzlar bazarynda täjirçilik banklarynyň wezipeleri gymmatly kagyzlaryň aýlanşygyny talabalaýyk guramak arkaly, olaryň eýelerini likwidli gymmatly kagyzlar bilen üpjün etmekden ybaratdyr. Ýagny, bu paýnamalaryň ikilenç bazardaky gymmaty boýunça olaryň soňky eýelerine paýdarlar jemgyýetleri öz Tertipnamasyna laýyklykda diwidentleri we göterimleri töleýär.

Gymmatly kagyzlaryň bazarynda banklar maýa goýum institutlary hökmünde çykyş edip we şu aşakdaky işleri amala aşyryp bilýärler:

1. Gymmatly kagyzlar satylanda, satyn alynanda araçy hökmünde hereket edip bilýär, ýagny maliýe brokeri hökmünde çykyş edip bilýär.

2. Maýa goýum instituty hökmünde işleri ýerine ýetirip bilýär.

3. Gymmatly kagyzlary dolanyşyga goýbermegi gurnaýar.

4. Üçinji tarapyň haýryna gymmatly kagyzlary ýerleşdirmek boýunça kepilligi üpjün edip bilýär.

5. Gymmatly kagyzlara pul serişdeleri goýmagy amala aşyrýar.

6. Öz adyndan öz hasabyna gymmatly kagyzlary satmagy, satyn almagy amala aşyrýar.

Geljekde ýurdumyzda banklaryň guramaçylyk-hukuk gurluşy tapgyrlaýyn esaslarda üýtgedilip, olaryň paýdarlar bankyna öwrülmegi, täze bank däl karz edaralarynyň döredilmegi we gazna bazarlarynyň işiniň kämilleşdirilmegi bilen, adaty däl amallaryň gerimini giňeltmekde dünýäniň ösen ýurtlarynyň banklarynyň iş tejribeleri öwrenilip, olary ýurdumyzyň banklarynda ornaşdyrmaga aýratyn ähmiýet berler.

Şeýle beýik işleriň sakasynda duran Gahryman Arkadagymyzyň, Arkadagly Gahryman Serdarymyzyň janlary sag, ömürleri uzak bolsun. Ýurdumyzyň milli ykdysadyýetini halkara derejelere çykarmakda, bank ulgamynyň ygtybarlygyny ýokarlandyrmakda, täze iş orunlaryny döretmekde, hususy taraplaryň ykdysadýetimiziň düzüminde tutýan paýyny artdyrmakda alyp barýan işleri mundan beýläk hem rowaç alsyn.

Mähri AŞYROWA,
Türkmenistanyň Merkezi bankynyň Buhgalter
hasaby we hasabatlar müdirliginiň esasy hünärmeni

Meret MEREDOW,
Türkmen döwlet maliýe institutynyň uly mugallymy

SELJERIŞ MAKALALARY

MILLI YKDYSADYÝETIMIZ ÖSÜŞ ÝOLUNDA

Berkarar döwletiň täze eýýamynyň Galkynyşy döwründe Gahryman Arkadagymyzyň asylly başlangyçlaryny durmuşa geçirýän Arkadagly Gahryman Serdarymyzyň parasatly we öňdengörüjilikli baştutanlygynda döwletimiziň içeri we daşary syýasaty ösüşiň täze netijelerine eýe bolýar. Elbetde, häzirki wagtda Berkarar döwletimiz oňyn Bitaraplyk hem-de parahatçylyk söýüjilik ýörelgelerine esaslanýan daşary syýasy ugruny durmuşa geçirmek bilen, abraýly sebit we halkara guramalaryň çäklerinde dostluk, hoşniýetli goňşuçylyk, özara bähbitlilik ýörelgelerine esaslanýan hyzmatdaşlygy yzygiderli ösdürýär.

Hormatly Prezidentimiz oňyn Bitaraplyk syýasaty netijesinde daşary döwletler bilen hoşniýetli, ynsanperwer gatnaşyklary ýola goýýar. Bu bolsa döwletimiziň milli ykdysadyýetiniň ösmegine oňyn täsirini ýetirýär. Gahryman Arkadagymyzyň «Döwlet adam üçindir!» Arkadagly Gahryman Serdarymyzyň «Watan diňe halky bilen Watandyr!, Döwlet diňe halky bilen döwletdir!» diýen ynsanperwer ýörelgeleri döwlet syýasatynyň esasy ugurlarynyň birine öwrülip, raýatlarymyzyň durmuş şertlerine gönükdirlendir. Bu bolsa ýurdumyzda üstünlikli durmuşa geçirilýän ýokary netijeli durmuş ugruna gönükdirilen ykdysady syýasat türkmen döwletiniň ösüşlerini, ilatyň ýaşaýyş-durmuş derejesini täze derejelere çykmagyna mümkinçilik berýär.

Hormatly Prezidentimiziň parasatly baştutanlygynda ähli ykdysady pudaklar bilen bir hatarda ýurdumyzyň bank ulgamyny diwersifikasiýalaşdyryp ösdürmek we döwrebaplaşdyrmak wezipesinden ugur alyp, ulgama sanly ykdysadyýeti giňden ornaşdyrmak, ilata hödürlenilýän sanly bank önümleriniň gerimini giňeltmek hem-de hilini ýokarlandyrmak boýunça netijeli çäreler amala aşyrylýar.

«Türkmenistanda 2019-2025-nji ýyllarda sanly ykdysadyýeti ösdürmegiň Konsepsiýasyna» laýyklykda, ýurdumyzda netijeli pul - karz syýasatyny alyp barmak, maliýe bazaryny düýpli ösdürmek, bank ulgamyna sanly tehnologiýalary giňden ornaşdyrmak, pul dolanyşygynyň ýagdaýyna täsir etmek arkaly bazar isleglerini kanagatlandyrmak we beýlekiler babatda anyk wezipeler durmuşa geçirilýär. Konsepsiýa laýyklykda öňde goýlan wezipeler maglumat-aragatnaşyk, şol sanda internet hyzmatlarynyň hiliniň we ygtybarlylygynyň ýokarlandyrylmagyny, maglumat üpjünçilik ulgamynyň ösdürilmegini, adamyň aň-bilim mümkinçilikleriniň doly derejede ulanylmagyny talap edýär.

Ösen tehnologiýalary peýdalanmak bilen, internetde ykjam enjamlary hemişe ulanýan adamlaryň gündelik durmuşy bilen ýakyndan baglanyşykly işlemekleri häzirki zaman sanly banklaryň tapawutly aýratynlygyny düzýär. Internetiň örän ýokary çalt ýaýramagy, maglumat-aragatnaşyk tehnologiýalarynyň, öýjükli ulgamyň ösmegi jemgyýetde we ykdysadyýetde hil taýdan birnäçe üýtgeşmeler bolup geçdi. Sanly tehnologiýalar aýry böleklerden ybarat bolup, maglumat bermek hem-de kodlaşdyrmak usullaryna esaslanýar, şeýle hem gysga wagtyň içinde köpsanly dürli görnüşli mysallary amala aşyrmaga mümkinçilik berýär.

Bu kämil ulgamyň durmuşa ornaşdyrylmagy bilen döwleti, halk hojalygymyzyň önümçiligini dolandyrmakda, beýleki ulgamlarda has netijeli ösüşleri gazanmakda täze mümkinçilikler peýda boldy. Bu kämil ulgamyň ösdürilmegi beýleki ugurlar bilen birlikde, ylym-bilim ulgamynyň işini döwrebaplaşdyrmakda uly ähmiýete eýe boldy.

Arkadagly Gahryman Serdarymyzyň parasatly baştutanlygynda «Pähim-paýhas ummany Magtymguly Pyragy» ýylynda Watanymyzyň hemmetaraplaýyn ösdürilmegine, halkymyzyň abadançylygynyň yzygiderli ýokarlandyrylmagyna gönükdirilen giň möçberli işler durmuşa geçirilýär. «Türkmenistanyň Prezidentiniň ýurdymyzy 2022 – 2028-nji ýyllarda durmuş-yk-

dysady taýdan ösdürmegiň Maksatnamasyny» we beýleki milli maksatnamalary ýerine ýetirmegiň çäklerinde birnäçe möhüm işler ýerine ýetirilýär.

Tehnologik we sanly özgertmeler bütin dünýäde bolşy ýaly, biziň ýurdumyzyň ykdysadyýetine, şol sanda bilim ulgamyna hem düýpli täsirini ýetirýär.

Ýurdumyzda sanly ykdysadyýeti ösdürmek bilen bagly işler maksatnamalaýyn esasda alnyp barylýar. Hormatly Prezidentimiz öňdebaryjy inžener-tehniki çözgütleri işläp taýýarlamak bilen bagly işiň hukuk esasyny üpjün etmekde, ýurdumyzy durmuş-ykdysady taýdan ösdürmäge gönükdirilen özgertmeleriň kadalaşdyryjy-hukuk binýadyny berkitmekde uly tagallalar edýär. Ýurdumyzda 2019 – 2025-nji ýyllar aralygynda sanly ykdysadyýeti ösdürmek bilen baglanyşykly kabul edilen we üstünlikli durmuşa geçirilýän Konsepsiýa ähli pudaklary tehnologik taýdan özgertmegiň we olary döwlet tarapyndan dolandyrmagyň, ata Watanymyzyň ägirt uly serişdeler we önümçilik kuwwatynyň esasynda ykdysady bilimleri kemala getirmegiň özboluşly dabaralanmasydyr. Döwlet Baştutanymyz milli ykdysadyýetimiziň ähli ugurlary boýunça degişli hünärmenleri taýýarlamak, ýokary bilim ulgamyny döwrüň talaplaryna laýyklykda kämilleşdirmek babatda uly işler yzygiderli durmuşa geçirilýär.

Ylmyň, tehnikanyň, ýurdumyzyň sanly ykdysadyýetiniň batly gadamlar bilen ösdürilmegi häzirki döwürde ylmyň, tehnologiýanyň we önümçiligiň biri-biri bilen aýrylmaz baglanyşyklylygyna, bir bitewilige öwrülýändigine şaýatlyk edýär. Ýurdumyzyň içeri we daşary syýasatynyň işini netijeli ýola goýmakda döwletimiziň milli ykdysadyýetini ösdürmekde ähli mümkiçilikleri we şertleri döredip berýän Gahryman Arkadagymyzyň, Arkadagly Serdarymyzyň janlary sag, ömürleri uzak bolsun, il-ýurt bähbitli tutumly işleri rowaç bolsun!

Şirmuhammet NURMUHAMMEDOW,
Türkmenistanyň Merkezi bankynyň
Mary welaýat şahamçasynyň
Bank gözegçiligi bölüminiň baş hünärmeni

TÜRKMENISTANYŇ BANK ULGAMYNYŇ ÖSÜŞ MEÝILLERI

Тенденции развития банковской системы Туркменистана

2024-nji ýylyň 1-nji iýun ýagdaýyna Türkmenistanyň karz edaralarynyň şahamçalarynyň sany barada maglumat

Сведения о количестве филиалов кредитных учреждений Туркменистана по состоянию на 1 июня 2024 г.

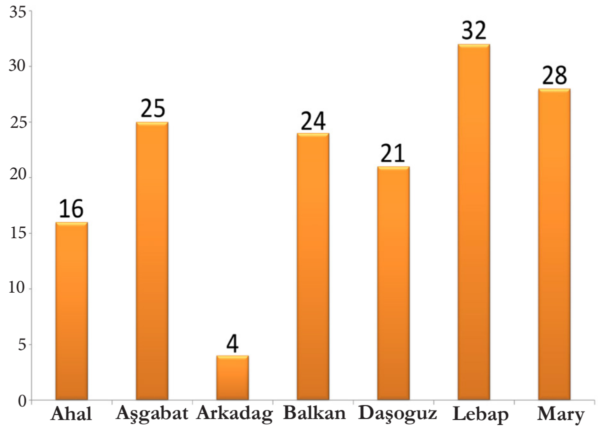

2024-nji ýylyň 1-nji iýun ýagdaýyna Türkmenistanyň karz edaralarynyň bank gulluklarynyň sany barada maglumat

Сведения о количестве агентств кредитных учреждений Туркменистана по состоянию на 1 июня 2024 г.

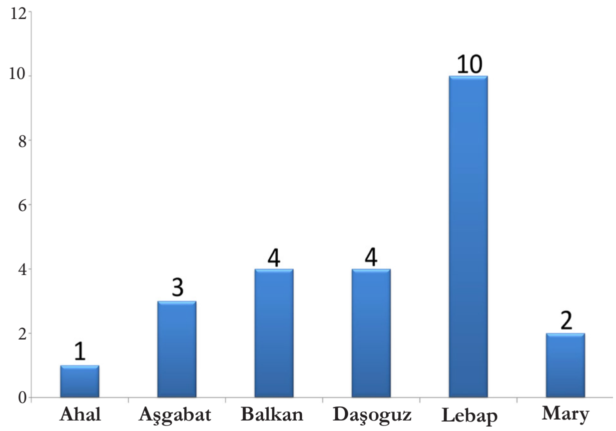

2024-nji ýylyň 1-nji iýun ýagdaýyna Türkmenistanyň karz edaralary boýunça daşary ýurt puluny alyş-çalyş nokatlarynyň sany

Количество обменных пунктов иностранной валюты по кредитным учреждениям Туркменистана на 1 июня 2024 года

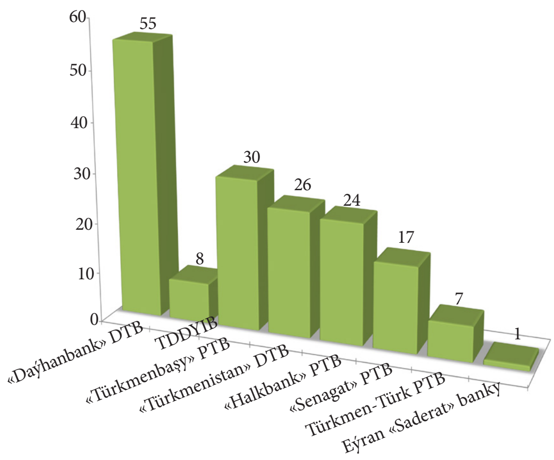

Karz edaralaryň işjeňleriniň düzümi, (%-de)

Структура активов кредитных учреждений, (в %)

№5
2024
TÜRKMENISTANYŇ MERKEZI BANKY
Центральный банк Туркменистана

Karz edaralaryň işjeň dälleriniň düzümi, (%-de)

Структура пассивов кредитных учреждений, (в %)

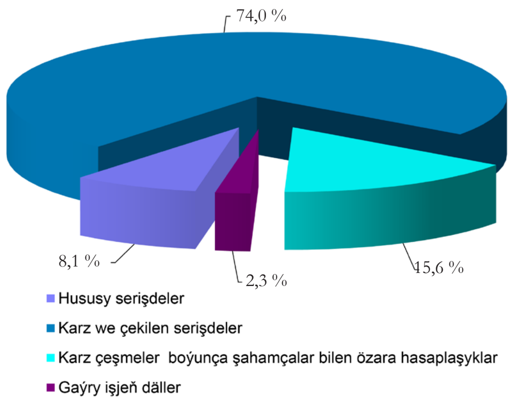

2024-nji ýylyň 1-nji iýun ýagdaýyna karz edaralarynyň esaslyk maýalarynyň möçberi barada maglumat

Величина уставного фонда кредитных учреждений по состоянию на 1 июня 2024 г.

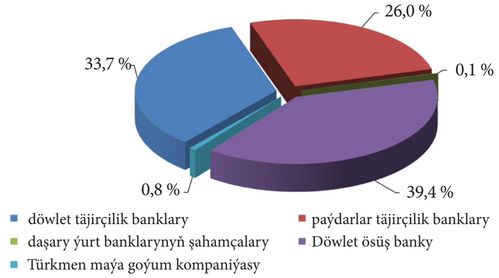

Kärhanalaryň, guramalaryň we ilatyň hasaplaşyk, gündelik we goýum hasaplaryndaky serişdeleriniň möhleti boýunça bölünişi (mln manatda)

Средства на расчетных, текущих счетах и депозитах предприятий и организаций по срокам их размещения (в млн манат)

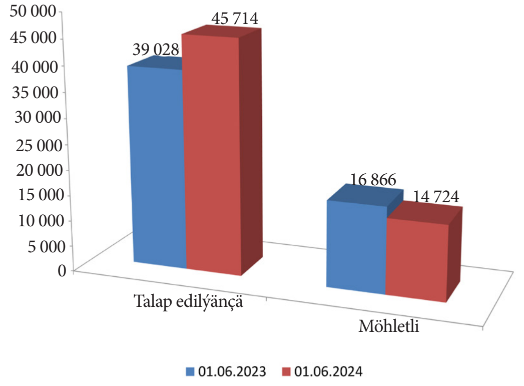

Karz edaralaryň kärhanalara, guramalara we ilata milli pulda beren karzlarynyň galyndylarynyň eýeçiligi boýunça bölünişi (mln manatda)

Распределение остатков кредитов кредитных учреждений, предоставленных в национальной валюте предприятиям, организациям и населению по формам их собственности (в млн манат)

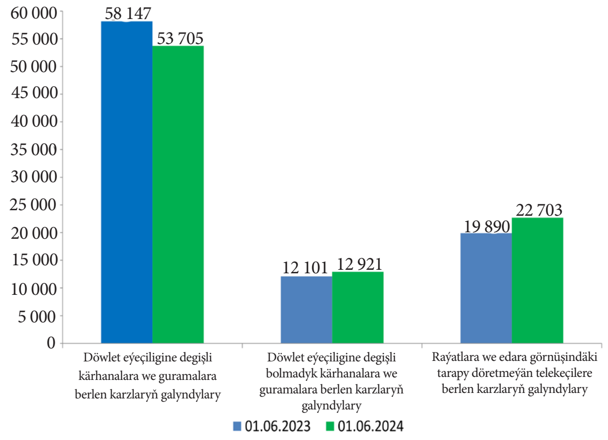

Karz edaralaryň kärhanalara, guramalara we ilata milli pulda beren karzlarynyň galyndylarynyň möhleti boýunça bölünişi (mln manatda)

Распределение остатков кредитов кредитных учреждений, предоставленные в национальной валюте предприятиям, организациям и населению по срокам их размещения (в млн манат)

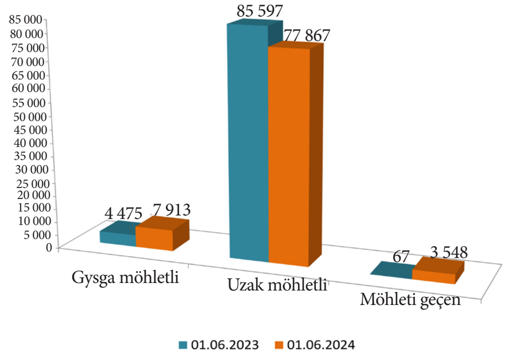

2024-nji ýylyň 1-nji iýun ýagdaýyna Türkmenistanyň bank kart ulgamynda hasaba alnan bank kartlary boýunça maglumat (görkezijiler tegeleklenip alyndy)

Сведения о зарегистрированных в банковской карточной системе Туркменистана банковских картах по состоянию на 1 июня 2024 года (указатели округлены)

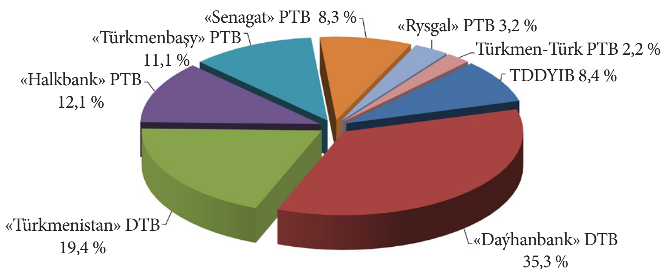

Türkmenistanyň karz edaralarynyň işjeňliginiň esasy görkezijileri
Основные показатели деятельности кредитных учреждений Туркменистана

GÖRKEZIJILER ПОКАЗАТЕЛИ	ölçeg birligi ед. измер.	01.06.2023	01.01.2024	01.06.2024	01.06.2024 01.01.2024-e, %-de	01.06.2024 01.06.2023-e, %-de
1. Bellige alnan karz edaralary Зарегистрированные кредитные учреждения	sany / ед.	**10**	**11**	**11**	*100,0*	*110,0*
şol sanda: в том числе:						
- döwlet täjirçilik - государственно-коммерческие	sany / ед.	3	3	3	*100,0*	*100,0*
- paýdarlar täjirçilik - акционерно-коммерческие	sany / ед.	5	5	5	*100,0*	*100,0*
- daşary ýurt banklarynyň şahamçalary - филиалы иностранных банков	sany / ед.	1	1	1	*100,0*	*100,0*
- Döwlet ösüş banky - Государственный банк развития	sany / ед.	1	1	1	*100,0*	*100,0*
- «Türkmen maýa goýum kompaniýasy» - «Туркменская инвестиционная компания»	sany / ед.		1	1	*100,0*	
2. Karz edaralaryň şahamçalarynyň sany Количество филиалов кредитных учреждений	sany / ед.	**151**	**150**	**150**	*100,0*	*99,3*
3. Karz edaralarynda hyzmat edilýän müşderilere açylan hasaplaryň sany Количество счетов открытых клиентом обслуживаемых кредитными учреждениями	sany / ед.		**7 046 129**			
4. Karz edaralaryň işgärleriniň sany Численность работников кредитных учреждений	sany / ед.		**8 391,8**			
5. Karz edaralaryň hakyky toplan esaslyk maýasynyň möçberi Фактически сформированный уставный фонд кредитных учреждений	mln manat млн манат	**6 939,1**	**7 167,8**	**7 227,5**	*100,8*	*104,2*
6. Türkmenistanyň Merkezi bankynda açylan karz edaralarynyň aragatnaşyk hasaplaryndaky galyndylary (milli pulda) Остаток на корреспондентских счетах кредитных учреждений в Центральном банке Туркменистана (в нац. валюте)	mln manat млн манат	**13 419,66**	**17 876,07**	**17 739,59**	*99,2*	*132,2*
7. Türkmenistanyň karz edaralarynyň kärhanalara, guramalara we ilata milli pulda beren karzlarynyň galyndylary Остаток кредитов кредитных учреждений Туркменистана в национальной валюте, предоставленные предприятиям, организациям, населению	mln manat млн манат	**90 138,80**	**89 102,20**	**89 328,53**	*100,3*	*99,1*
8. Karz edaralarynda kärhanalaryň, guramalaryň we ilatyň hasaplaşyk, gündelik we goýum hasaplaryndaky serişdeleri (milli pulda) Средства на расчетных, текущих счетах и депозитах предприятий, организаций и населения в кредитных учреждениях (в нац. валюте)	mln manat млн манат	**39 806,73**	**39 600,98**	**40 674,46**	*102,7*	*102,2*

Ylmy-önümçilik geňeşinde taýýarlanyldy / Подготовлено Научно-производственным советом

2024-nji ýylyň 1-nji iýun ýagdaýyna Türkmenistanyň karz edaralarynyň şahamçalarynyň sany barada maglumat
Сведения о количестве филиалов кредитных учреждений Туркменистана по состоянию на 1 июня 2024 г.

Karz edaralaryň ady Наименование кредитных учреждений	Şahamçalaryň sany Количество филиалов	Ahal Ахал	Aşgabat Ашхабад	Arkadag Аркадаг	Balkan Балкан	Daşoguz Дашогуз	Lebap Лебап	Mary Мары
Türkmenistanyň «Türkmenistan» DTB ГКБТ «Туркменистан»	**23**	3	8	1	4	1	3	3
Türkmenistanyň «Türkmenbaşy» PTB АКБТ «Туркменбаши»	**23**	1	5		4	3	6	4
Türkmenistanyň «Daýhanbank» DTB ГКБТ «Дайханбанк»	**51**	7	1	1	7	10	13	12
TD Daşary ykdysady iş banky Туркменвнешэкономбанк	**3**		2		1			
Türkmenistanyň «Halkbank» PTB АКБТ «Халкбанк»	**32**	4	7	1	3	4	7	6
Türkmenistanyň «Senagat» PTB АКБТ «Сенагат»	**14**	1	2	1	4	2	2	2
«Rysgal» PTB АКБ «Рысгал»	**4**				1	1	1	1
Jemi / Итого	**150**	**16**	**25**	**4**	**24**	**21**	**32**	**28**

Bank gözegçiligi müdirliginde taýýarlanyldy / Подготовлено департаментом Банковского надзора

2024-nji ýylyň 1-nji iýun ýagdaýyna Türkmenistanyň karz edaralarynyň bank gulluklarynyň sany barada maglumat
Сведения о количестве агентств кредитных учреждений Туркменистана по состоянию на 1 июня 2024 г.

Karz edaralaryň ady Наименование кредитных учреждений	Gulluklaryň sany Кол-во агентств	Ahal Ахал	Aşgabat Ашхабад	Balkan Балкан	Daşoguz Дашогуз	Lebap Лебап	Mary Мары
Türkmenistanyň «Türkmenistan» DTB ГКБТ «Туркменистан»	**1**		1				
Türkmenistanyň «Türkmenbaşy» PTB АКБТ «Туркменбаши»	**1**				1		
Türkmenistanyň «Daýhanbank» DTB ГКБТ «Дайханбанк»	**9**	1		2	1	4	1
TD Daşary ykdysady iş banky Туркменвнешэкономбанк	**1**			1			
Türkmenistanyň «Halkbank» PTB АКБТ «Халкбанк»	**4**					4	
Türkmenistanyň «Senagat» PTB АКБТ «Сенагат»	**1**				1		
Türkmen-Türk PTB Туркмено-Турецкий АКБ	**7**		2	1	1	2	1
Jemi / Итого	**24**	**1**	**3**	**4**	**4**	**10**	**2**

Bank gözegçiligi müdirliginde taýýarlanyldy / Подготовлено департаментом Банковского надзора

2024-nji ýylyň 1-nji iýun ýagdaýyna Türkmenistanyň karz edaralarynyň esaslyk maýalarynyň möçberi barada maglumat
Информация об уставном фонде кредитных учреждений по состоянию на 1 июня 2024 г.

müň manat / тыс. манат

Bellige alnan karz edaralar we beýlekiler Зарегистрированные кредитные учреждения и другие	Esaslyk maýalarynyň möçberi Размер уставного фонда	Esaslyk maýalaryň umumy möçberinden düşýän paýy, % Уд. вес к итогу, %
döwlet täjirçilik banklary государственно-коммерческие банки	2 438 213,5	33,74
paýdarlar täjirçilik banklary акционерно-коммерческие банки	1 878 707,7	25,99
daşary ýurt banklarynyň şahamçalary филиалы иностранных банков	4 571,0	0,06
Döwlet ösüş banky Государственный банк развития	2 850 000,0	39,43
Türkmen maýa goýum kompaniýasy Туркменская инвестиционная компания	56 000,0	0,77
Jemi / Всего	**7 227 492,24**	**100,0**

Bank gözegçiligi müdirliginde taýýarlanyldy / Подготовлено департаментом Банковского надзора

2024-nji ýylyň maý aýynda TMB-niň karz auksionynda yglan edilen göterim derejeleri
Объявленные процентные ставки на кредитном аукционе ЦБТ в мае 2024 года

Karzlaryň möhleti сроки предоставления кредитов	Göterim derejesi, (%) Процентная ставка, (%)
1 ýyldan artyk bolmadyk möhlete до 1 года	5,0 %

2024-nji ýylyň maý aýynda TMB-niň goýum amallary auksionynda yglan edilen göterim derejeleri
Объявленные процентные ставки на депозитном аукционе ЦБТ в мае 2024 года

Goýumlaryň möhleti сроки привлечения депозитов	Göterim derejesi, (%) Процентная ставка, (%)
1 aý 1 месяц	3,0 %
2 aý 2 месяца	3,5 %
3 aý 3 месяца	4,0 %

Karz amallary müdirliginde taýýarlanyldy / Подготовлено департаментом Кредитных операций

Türkmenistanyň Merkezi bankynyň gaýtadan maliýeleşdiriş göterim derejesi
Ставка рефинансирования Центрального банка Туркменистана

Hereket eden döwri Период действия	Göterimiň derejesi,% Процентная ставка,%	Esas Основание
08.07.1997 - 05.08.1998	35	TMB-niň 08.07.1997 ý. senesinden 125 belgili buýrugy Распоряжение ЦБТ N125 от 08.07.1997 г.
06.08.1998 - 02.08.1999	30	TMB-niň 06.08.1998 ý. senesinden 196 belgili buýrugy Распоряжение ЦБТ N196 от 06.08.1998 г.
03.08.1999 - 11.02.2000	27	TMB-niň 03.08.1999 ý. senesinden 212 belgili buýrugy Распоряжение ЦБТ N212 от 03.08.1999 г.
12.02.2000 - 24.05.2000	25	TMB-niň 11.02.2000 ý. senesinden 39 belgili buýrugy Распоряжение ЦБТ N39 от 11.02.2000 г.
25.05.2000 - 01.01.2001	20	TMB-niň 25.05.2000 ý. senesinden 161 belgili buýrugy Распоряжение ЦБТ N161 от 25.05.2000 г.
02.01.2001 - 09.12.2001	15	TMB-niň 02.01.2001 ý. senesinden 1 belgili buýrugy Распоряжение ЦБТ N1 от 02.01.2001 г.
10.12.2001 - 01.03.2003	12	TMB-niň 07.12.2001 ý. senesinden 304 belgili buýrugy Распоряжение ЦБТ N304 от 07.12.2001 г.
01.03.2003 - 01.06.2004	10	TMB-niň 23.01.2003 ý. senesinden 1 belgili buýrugy Распоряжение ЦБТ № 1 от 23.01.2003 г.
01.06.2004	5	TMB-niň 25.05.2004 ý. senesinden 133 belgili buýrugy Распоряжение ЦБТ № 133 от 25.05.2004 г.

Makroykdysady seljeriş we maliýe syýasaty müdirliginde taýýarlanyldy
Подготовлено департаментом Макроэкономического анализа и финансовой политики

Karz edaralarynyň Türkmenistanyň Merkezi bankyna hökmany ätiýaçlyklaryna geçirmeli möçberleri
Нормативы отчислений кредитных учреждений в обязательные резервы Центрального банка Туркменистана

Bellenilen senesi Утвержденная дата	Hökmany ätiýaçlyklaryň derejesi Уровень обязательных резервов	Bellikler Примечания
19.01.2001	5%	- edara görnüşli taraplardan manatdaky we daşary ýurt pulundaky möhletli serişdeleri boýunça - по срочным средствам в национальной и иностранной валюте юридических лиц
	25%	- edara görnüşli taraplardan manatdaky gaýry serişdeleri boýunça - по остальным средствам в национальной валюте юридических лиц
	8%	- edara görnüşli taraplardan daşary ýurt pulundaky gaýry serişdeleri boýunça - по остальным средствам в иностранной валюте юридических лиц
20.07.2006	3%	- edara görnüşindäki taraplardan milli puldaky möhletli serişdeleri boýunça - по срочным депозитам юридических лиц в национальной валюте
	20%	- edara görnüşli taraplardan milli puldaky gaýry serişdeleri boýunça - по остальным депозитам юридических лиц в национальной валюте
	5%	- edara görnüşli taraplardan daşary ýurt pulundaky möhletli serişdeleri boýunça - по срочным депозитам юридических лиц в иностранной валюте
	8%	- edara görnüşli taraplardan daşary ýurt pulundaky gaýry serişdeleri boýunça - по остальным депозитам юридических лиц в иностранной валюте
03.04.2009	3%	- edara görnüşli taraplardan milli puldaky möhletli serişdeleri boýunça - по срочным депозитам юридических лиц в национальной валюте
	15%	- edara görnüşli taraplardan milli puldaky gaýry serişdeleri boýunça - по остальным депозитам юридических лиц в национальной валюте
	5%	- edara görnüşli taraplardan daşary ýurt pulundaky möhletli serişdeleri boýunça - по срочным депозитам юридических лиц в иностранной валюте
	8%	- edara görnüşli taraplardan daşary ýurt pulundaky gaýry serişdeleri boýunça - по остальным депозитам юридических лиц в иностранной валюте
17.02.2011	3%	- edara görnüşli taraplardan milli puldaky möhletli serişdeleri boýunça - по срочным депозитам юридических лиц в национальной валюте
	10%	- edara görnüşli taraplardan milli puldaky gaýry serişdeleri boýunça - по остальным депозитам юридических лиц в национальной валюте
	5%	- edara görnüşli taraplardan daşary ýurt pulundaky möhletli serişdeleri boýunça - по срочным депозитам юридических лиц в иностранной валюте
	8%	- edara görnüşli taraplardan daşary ýurt pulundaky gaýry serişdeleri boýunça - по остальным депозитам юридических лиц в иностранной валюте
11.02.2015	5%	- edara görnüşli taraplardan milli puldaky möhletli serişdeleri boýunça - по срочным депозитам юридических лиц в национальной валюте
	12%	- edara görnüşli taraplardan milli puldaky gaýry serişdeleri boýunça - по остальным депозитам юридических лиц в национальной валюте
	6%	- edara görnüşli taraplardan daşary ýurt pulundaky möhletli serişdeleri boýunça - по срочным депозитам юридических лиц в иностранной валюте
	9%	- edara görnüşli taraplardan daşary ýurt pulundaky gaýry serişdeleri boýunça - по остальным депозитам юридических лиц в иностранной валюте

Karz amallary müdirliginde taýýarlanyldy / Подготовлено департаментом Кредитных операций

Londonyň gymmat bahaly metallar bazarynyň assosiasiýasy (LBMA) tarapyndan irdenki söwdada bellenilen nyrhy boýunça 2024-nji ýylyň maý aýyndaky gymmat bahaly metallaryň 1 (bir) unsiýasynyň türkmen manadyna bolan gatnaşyklarynyň sanawy

Перечень цен драгоценных металлов за 1 (одну) унцию по результатам утренних торгов Лондонской Ассоциации рынков драгоценных металлов (LBMA) по отношению к туркменскому манату, действительных в мае 2024 года

manat /манат

	Altyn / Золото	Kümüş / Серебро	Platina / Платина	Palladiý / Палладий
01.05.2024	8 009,7500	92,6800	3 276,0000	3 283,0000
02.05.2024	8 051,9250	91,8225	3 339,0000	3 314,5000
03.05.2024	8 053,8500	92,7500	3 388,0000	3 290,0000
07.05.2024	8 102,5000	95,4100	3 332,0000	3 409,0000
08.05.2024	8 079,9250	95,3225	3 388,0000	3 381,0000
09.05.2024	8 080,4500	96,6875	3 444,0000	3 339,0000
10.05.2024	8 298,6750	100,2400	3 482,5000	3 461,5000
13.05.2024	8 191,0500	98,4375	3 496,5000	3 461,5000
14.05.2024	8 215,9000	99,5050	3 517,5000	3 402,0000
15.05.2024	8 301,3000	100,8525	3 664,5000	3 510,5000
16.05.2024	8 342,7750	103,8450	3 731,0000	3 521,0000
17.05.2024	8 336,1250	103,8800	3 703,0000	3 440,5000
20.05.2024	8 555,2250	111,2825	3 787,0000	3 566,5000
21.05.2024	8 459,6750	110,7225	3 615,5000	3 584,0000
22.05.2024	8 449,8750	111,3525	3 682,0000	3 566,5000
23.05.2024	8 266,3000	106,8900	3 594,5000	3 433,5000
24.05.2024	8 189,1250	107,0650	3 566,5000	3 402,0000
28.05.2024	8 206,4500	110,4425	3 668,0000	3 430,0000
29.05.2024	8 193,1500	112,0350	3 692,5000	3 398,5000
30.05.2024	8 181,4250	110,3025	3 633,0000	3 321,5000

Görkezilen gatnaşyklar Türkmenistanyň Merkezi bankynyň olar boýunça gymmat bahaly metallary satyn almak ýa-da satmak borçnamalaryny göz öňüne tutmazdan bellenildi.

Цены установлены без обязательств Центрального банка Туркменистана покупать или продавать указанные драгоценные металлы по данным ценам

Halkara amallar müdirliginde taýýarlanyldy / Подготовлено департаментом Международных операций

Türkmenistanyň karz edaralarynda milli pulda berlen karzlaryň ortaça göterim derejeleri (%)

Средние процентные ставки по кредитам в национальной валюте кредитных учреждений Туркменистана (%)

	Döwlet täjirçilik banklary Государственные коммерческие банки		Paýdarlar täjirçilik banklary Акционерные коммерческие банки		Döwlet ösüş banky Государственный банк развития		Daşary ýurt maýasynyň gatnaşmagyndaky banklar Банки с участием иностранного капитала	
	Edara görnüşli taraplara Юрид. лицам	Şahsy taraplara Физ. лицам	Edara görnüşli taraplara Юрид. лицам	Şahsy taraplara Физ. лицам	Edara görnüşli taraplara Юрид. лицам	Şahsy taraplara Физ. лицам	Edara görnüşli taraplara Юрид. лицам	Şahsy taraplara Физ. лицам
aprel, 2024 **апрель, 2024**								
Talap edilýänçä До востребования								
1 aýa çenli до 1 м-ца								
1-3 aýa çenli 1-3 м-ца				12,0				
3-6 aýa çenli 3-6 м-ца								
6-12 aýa çenli 6-12 м-ца	5,0	11,7	7,4	11,8	1,0			
1 ýyldan ýokary свыше 1 г.	7,0	7,5	0,4	11,7				

Türkmenistanyň karz edaralarynda milli pulda çekilen goýumlaryň ortaça göterim derejeleri (%)

Средние процентные ставки по депозитам в национальной валюте кредитных учреждений Туркменистана (%)

	Döwlet täjirçilik banklary Государственные коммерческие банки		Paýdarlar täjirçilik banklary Акционерные коммерческие банки		Döwlet ösüş banky Государственный банк развития		Daşary ýurt maýasynyň gatnaşmagyndaky banklar Банки с участием иностранного капитала	
	Edara görnüşli taraplara Юрид. лицам	Şahsy taraplara Физ. лицам	Edara görnüşli taraplara Юрид. лицам	Şahsy taraplara Физ. лицам	Edara görnüşli taraplara Юрид. лицам	Şahsy taraplara Физ. лицам	Edara görnüşli taraplara Юрид. лицам	Şahsy taraplara Физ. лицам
aprel, 2024 **апрель, 2024**								
Talap edilýänçä До востребования		2,8		2,6				
1 aýa çenli до 1 м-ца				9,0				
1-3 aýa çenli 1-3 м-ца		9,0						
3-6 aýa çenli 3-6 м-ца		9,8		7,0				
6-12 aýa çenli 6-12 м-ца	0,9	9,2	2,7	9,5				
1 ýyldan ýokary свыше 1 г.	5,0	10,5		9,6				

Türkmenistanyň karz edaralary tarapyndan milli pulda berlen karzlar we olaryň göterim derejeleri

Кредиты в национальной валюте, предоставленные кредитными учреждениями и процентные ставки по ним

Показатели	2024-nji ýylyň aprel aýynda berlen karzlaryň möçberi we ortaça göterim derejeleri Объем выданных кредитов и средние процентные ставки в апреле 2024 г.		2024-nji ýylyň ýanwar - aprel aýlarynda berlen karzlaryň möçberi we ortaça göterim derejeleri Объем выданных кредитов и средние процентные ставки в январе - апреле 2024 г.	
	Möçberi (mln manat) Сумма (млн манат)	Ortaça göterimi (%) Средний процент (%)	Möçberi (mln manat) Сумма (млн манат)	Ortaça göterimi (%) Средний процент (%)
Jemi berildi **Выдано, всего**	**1 177,98**	**4,39**	**5 030,52**	**3,62**
edara görnüşli taraplara юридическим лицам	643,00	1,45	3 411,93	1,72
raýatlara физическим лицам	534,98	7,92	1 618,60	7,63
Jemi berlen karzlardan: **Из общей суммы кредитов:**				
Gysga möhletli, jemi **Краткосрочные, всего**	**127,51**	**2,18**	**471,12**	**2,86**
edara görnüşli taraplara юридическим лицам	127,22	2,16	470,41	2,85
raýatlara физическим лицам	0,29	11,76	0,71	11,87
Uzak möhletli, jemi **Долгосрочные, всего**	**1 050,47**	**4,66**	**4 559,41**	**3,70**
edara görnüşli taraplara юридическим лицам	515,78	1,28	2 941,52	1,54
raýatlara физическим лицам	534,69	7,92	1 617,89	7,63

Karz edaralary tarapyndan milli pulda çekilen goýumlar we olaryň göterim derejeleri
Депозиты в национальной валюте, привлеченные кредитными учреждениями и процентные ставки по ним

Görkezijiler Показатели	2024-nji ýylyň aprel aýynda çekilen goýumlaryň möçberi we ortaça göterim derejeleri Объем привлеченных депозитов и средние процентные ставки в апреле 2024 г.		2024-nji ýylyň ýanwar - aprel aýlarynda çekilen goýumlaryň möçberi we ortaça göterim derejeleri Объем привлеченных депозитов и средние процентные ставки в январе - апреле 2024 г.	
	Möçberi (mln manat) Сумма (млн манат)	Ortaça göterimi (%) средний процент (%)	Möçberi (mln manat) Сумма (млн манат)	Ortaça göterimi (%) средний процент (%)
Jemi çekilen: **Привлечено всего:**	**21 243,31**	**0,56**	**76 825,23**	**0,53**
Talap edilýänçä **До востребования**	**21 147,68**	**0,54**	**76 255,45**	**0,51**
edara görnüşli taraplar юридические лица	17 198,16		63 074,62	
raýatlar физические лица	3 949,53	2,89	13 180,83	2,95
Möhletli **Срочные**	**95,62**	**4,01**	**569,78**	**2,77**
edara görnüşli taraplar юридические лица	61,50	1,06	435,55	0,78
raýatlar физические лица	34,12	9,34	134,23	9,24

Makroykdysady seljeriş we maliýe syýasaty müdirliginde taýýarlanyldy
Подготовлено департаментом Макроэкономического анализа и финансовой политики

Türkmenistanyň karz edaralarynyň jemlenen jebislendirilen balansy
Сводный консолидированный баланс кредитных учреждений Туркменистана

müň manat / тыс. манат

	01.06.2023	01.01.2024	01.06.2024	01.06.2024 ý. 01.06.2023 ý. %-de
IŞJEŇLER / АКТИВЫ				
Kassa we oňa deňlenen serişdeler Касса и приравненные к ней средства	782 203,14	561 123,52	675 755,76	*86,39*
Türkmenistanyň Merkezi bankyndaky aragatnaşyk we ätiýaçlyk hasaplaryndaky serişdeler Корреспондентские счета в Центральном банке Туркменистана и средства на резервных счетах	19 522 696,00	23 155 762,44	23 140 153,03	*118,53*
Karz edaralara, kärhanalara, guramalara we raýatlara goýberilen karzlar Кредиты, предоставленные кредитным учреждениям, предприятиям, организациям и гражданам	121 054 539,65	121 019 284,48	123 425 446,54	*101,96*
Esasy serişdeler we maýa goýumlary Основные средства и инвестиции	1 667 220,72	1 724 331,00	1 732 017,59	*103,89*
Gaýry işjeňler Прочие активы	11 082 598,04	13 391 279,07	12 559 111,10	*113,32*
JEMI IŞJEŇLER / ВСЕГО АКТИВОВ	**154 109 257,56**	**159 851 780,51**	**161 532 484,02**	***104,82***
IŞJEŇ DÄLLER / ПАССИВЫ				
Hususy serişdeler Собственные средства	12 108 657,82	13 378 239,53	13 129 054,59	*108,43*
Karz alnan we çekilen serişdeler Привлеченные и заемные средства	117 944 921,87	120 050 872,94	119 561 188,30	*101,37*
Karz çeşmeler boýunça şahamçalar bilen özara hasaplaşyklar Взаимные расчеты с филиалами по кредитным ресурсам	19 948 058,31	22 636 318,26	25 201 114,58	*126,33*
Gaýry işjeň däller Прочие пассивы	4 107 619,55	3 786 349,77	3 641 126,56	*88,64*
JEMI IŞJEŇ DÄLLER / ВСЕГО ПАССИВОВ	**154 109 257,56**	**159 851 780,51**	**161 532 484,02**	***104,82***

Bank gözegçiligi müdirliginde taýýarlanyldy
Подготовлено департаментом Банковского надзора

Türkmenistanyň karz edaralary tarapyndan kärhanalara, guramalara we ilata milli pulda berlen karzlaryň galyndylary barada maglumat
Информация об остатке задолжностей кредитов предоставленные кредитными учреждениями Туркменистана в национальной валюте предприятиям, организациям, населению

mln manat / млн манат

Görkezijiler Показатели	01.06.2023				01.01.2024				01.06.2024				
	Jemi karzlar Всего кредитов	şol sanda / в том числе:			Jemi karzlar Всего кредитов	şol sanda / в том числе:			Jemi karzlar Всего кредитов	01.06.2024 ý. 01.06.2023 ý. %-de	şol sanda / в том числе:		
		Gysga möhletli Краткосрочные	Uzak möhletli Долгосрочные	Möhleti geçen Просроченные		Gysga möhletli Краткосрочные	Uzak möhletli Долгосрочные	Möhleti geçen Просроченные			Gysga möhletli Краткосрочные	Uzak möhletli Долгосрочные	Möhleti geçen Просроченные
Türkmenistanyň karz edaralary tarapyndan kärhanalara, guramalara we ilata milli pulda berlen karzlaryň galyndylary Остаток кредитов предоставленные кредитными учреждениями Туркменистана в национальной валюте, предприятиям, организациям, населению	**90 138,8**	**4 474,5**	**85 597,1**	**67,1**	**89 102,2**	**5 287,6**	**82 490,2**	**1 324,4**	**89 328,5**	**99,1**	**7 912,8**	**77 867,4**	**3 548,4**
şol sanda: в том числе:													
Döwlet eýeçiligine degişli kärhanalara we guramalara berlen karzlaryň galyndylary Остаток кредитов выданные предприятиям и организациям государственной собственности	**58 147,2**	4 128,2	54 018,3	0,7	**55 008,0**	4 917,9	48 858,5	1 231,6	**53 704,7**	92,4	7 551,5	42 740,6	3 412,6
Döwlet eýeçiligine degişli bolmadyk kärhanalara we guramalara berlen karzlaryň galyndylary Остаток кредитов предоставленные предприятиям и организациям негосударственной собственности	**12 101,3**	296,1	11 781,4	23,8	**12 287,2**	307,5	11 951,9	27,8	**12 920,5**	106,8	283,5	12 566,9	70,1
Raýatlara we edara görnüşindäki tarapy döretmeýän telekeçilere berlen karzlaryň galyndylary Остаток кредитов физическим лицам и предпринимателям без образования юридического лица	**19 890,3**	50,2	19 797,4	42,7	**21 807,0**	62,3	21 679,7	65,0	**22 703,3**	114,1	77,8	22 559,8	65,7

Karz amallary müdirliginde taýýarlanyldy / Подготовлено департаментом Кредитных операций

Kärhanalaryň, guramalaryň we ilatyň hasaplaşyk, gündelik we goýum hasaplaryndaky serişdeleriniň ösüş depgini
Темпы роста средств на расчетных, текущих счетах и депозитах предприятий, организаций и населения

mln manat / млн манат

Görkezijiler Показатели	01.06.2023			01.01.2024			01.06.2024			
	Talap edilýänçä До востребования	Möhletli Срочные	Jemi Всего	Talap edilýänçä До востребования	Möhletli Срочные	Jemi Всего	Talap edilýänçä До востребования	Möhletli Срочные	Jemi Всего	01.06.2024 ý. 01.06.2023 ý. %-de
Kärhanalaryň, guramalaryň we ilatyň hasaplaşyk, gündelik we goýum hasaplaryndaky serişdeleri Средства на расчетных, текущих счетах и депозитах предприятий, организаций и населения в кредитных учреждениях	**39 028,45**	**16 866,22**	**55 894,68**	**42 949,78**	**16 089,81**	**59 039,59**	**45 714,49**	**14 724,33**	**60 438,82**	*108,1*
şol sanda: в том числе:										
Döwlet eýeçiligine degişli kärhanalaryň we guramalaryň hasaplaryndaky serişdeler Средства предприятий и организаций государственной собственности	25 161,58	15 840,84	**41 002,43**	27 667,52	14 591,34	**42 258,85**	28 893,15	13 275,29	**42 168,44**	*102,8*
Döwlet eýeçiligine degişli bolmadyk kärhanalaryň, guramalaryň we ilatyň hasaplaryndaky serişdeler Средства предприятий, организаций негосударственной собственности и населения	13 866,87	1 025,38	**14 892,25**	15 282,26	1 498,48	**16 780,74**	16 821,34	1 449,04	**18 270,38**	*122,7*
şol sanda: raýatlaryň we edara görnüşindäki tarapy döretmeýän telekeçileriň hasaplaryndaky serişdeler в том числе: Средства физических лиц и предпринимателей без образования юридического лица	4 060,95	526,33	**4 587,28**	4 814,42	621,53	**5 435,94**	4 966,77	638,46	**5 605,23**	*122,2*

Bank gözegçiligi müdirliginde taýýarlanyldy / Подготовлено департаментом Банковского надзора

Raýatlaryň Türkmenistanyň karz edaralaryndaky goýumlary
Вклады населения в кредитных учреждениях Туркменистана

mln manat / млн манат

Görkezijiler Показатели	01.06.2023			01.01.2024			01.06.2024					
	Goýumlara çekilen serişdeleriň jemi, şol sanda Всего привлеченных средств во вкладах, в т.ч.	Talap edilýänçä До востребования	Möhletli Срочные	Goýumlara çekilen serişdeleriň jemi, şol sanda Всего привлеченных средств во вкладах, в т.ч.	Talap edilýänçä До востребования	Möhletli Срочные	Goýumlara çekilen serişdeleriň jemi, şol sanda Всего привлеченных средств во вкладах, в т.ч.	01.06.2024 ý. - 01.06.2023 ý. %-de	Talap edilýänçä До востребования	01.06.2024 ý. - 01.06.2023 ý. %-de	Möhletli Срочные	01.06.2024 ý. - 01.06.2023 ý. %-de
Döwlet täjirçilik banklarynda В государственных коммерческих банках	**1 772,2**	1 488,6	283,6	**2 245,1**	1 922,0	323,1	**2 158,7**	121,8	1 831,2	123,0	327,5	115,5
Paýdarlar täjirçilik banklarynda В акционерно-коммерческих банках	**1 152,7**	925,8	227,0	**1 323,7**	1038,1	285,6	**1 380,9**	119,8	1081,8	116,9	299,1	131,8
Daşary ýurt banklarynyň şahamçalarynda В филиалах иностранных банков	**0,46**	0,46		**0,49**	0,49		**0,36**	77,5	0,36	77,5		
Jemi / Итого	**2 925,4**	**2 414,8**	**510,6**	**3 569,3**	**2 960,6**	**608,7**	**3 539,9**	**121,0**	**2 913,3**	**120,6**	**626,6**	**122,7**

Bank gözegçiligi müdirliginde taýýarlanyldy / Подготовлено департаментом Банковского надзора

2024-nji ýylyň 1-nji iýun ýagdaýyna Türkmenistanyň bank kart ulgamynda hasaba alnan terminallar, bankomatlar hem-de bank kartlary boýunça maglumat
Сведения о зарегистрированных в банковской карточной системе Туркменистана терминалах, банкоматах и банковских картах по состоянию на 1 июня 2024 года

Karz edaralaryň ady / Наименование кредитных учреждений	Bank kartlary / Банковские карты	Bankomatlar / Банкомат	Terminallar / Терминал	Ahal welaýaty / Ахалский велаят			Aşgabat / Ашхабад			Arkadag / Аркадаг			Balkan welaýaty / Балканский велаят			Daşoguz welaýaty / Дашогузский велаят			Lebap welaýaty / Лебапский велаят			Mary welaýaty / Марыйский велаят		
				Bank kartlary / Банковские карты	Bankomatlar / Банкоматы	Terminallar / Терминалы	Bank kartlary / Банковские карты	Bankomatlar / Банкоматы	Terminallar / Терминалы	Bank kartlary / Банковские карты	Bankomatlar / Банкоматы	Terminallar / Терминалы	Bank kartlary / Банковские карты	Bankomatlar / Банкоматы	Terminallar / Терминалы	Bank kartlary / Банковские карты	Bankomatlar / Банкоматы	Terminallar / Терминалы	Bank kartlary / Банковские карты	Bankomatlar / Банкоматы	Terminallar / Терминалы	Bank kartlary / Банковские карты	Bankomatlar / Банкоматы	Terminallar / Терминалы
Türkmenistanyň Merkezi banky Центральный банк Туркменистана	1	5	1		1		1	1	1					1						1			1	
TD Daşary ykdysady iş banky Туркменвнешэкономбанк	482 733	52	1 254			55	442 019	34	817				40 714	18	329			25			13			15
Türkmenistanyň «Daýhanbank» DTB ГКБТ «Дайханбанк»	2 017 655	1 022	8 230	311 687	180	1 013	34 285	19	367	901	2	6	127 888	89	1 088	499 004	194	1 736	442 690	263	2 302	601 200	275	1 718
Türkmenistanyň «Türkmenistan» DTB ГКБТ «Туркменистан»	1 108 526	441	7 622	79 206	41	788	510 650	204	3 161	6162	5	61	165 064	64	1 109	82 931	26	549	121 933	49	1 067	142 580	52	887
Türkmenistanyň «Halkbank» PTB АКБТ «Халкбанк»	689 816	146	6 919	53 721	11	783	244 722	69	2 118	1058	1	32	41 161	5	659	52 258	9	996	193 744	25	1 146	103152	26	1 185
Türkmenistanyň «Türkmenbaşy» PTB АКБТ «Туркменбаши»	634 478	356	5 864	9 910	7	122	222 344	92	1282				136 772	81	920	45 635	35	868	125 151	75	1 298	94 666	66	1 374
Türkmenistanyň «Senagat» PTB АКБТ «Сенагат»	473 646	93	4 336	24 102	6	149	234 909	16	1 861	935	1	7	83 778	19	868	32 943	12	644	39 708	19	313	57 271	20	494
«Rysgal» PTB АКБ «Рысгал»	183 059	20	4 041				109 359	12	2 106				12742	2	392	13 512	2	458	20 630	2	453	26 816	2	632
Türkmen-Türk PTB Туркмено-Турецкий АКБ	126 007	10	1 922				118 112	5	1 335				38			1 096	1	81	3 508	3	256	3 253	1	250
Jemi / итого	**5 715 921**	**2 145**	**40 189**	**478 626**	**246**	**2 910**	**1 916 401**	**452**	**13 048**	**9 056**	**9**	**106**	**608 157**	**279**	**5 365**	**727 379**	**279**	**5 357**	**947 364**	**437**	**6 848**	**1 028 938**	**443**	**6 555**

Bank işlerini awtomatizasiýalaşdyryş müdirliginde taýýarlanyldy / Подготовлено департаментом Автоматизации банковских работ

01.01.2024 - 01.06.2024 seneleri aralygynda bank kartlary boýunça nagt we nagt däl pul dolanyşygy
Наличный и безналичный денежный оборот по банковским картам на период с 01.01.2024 по 01.06.2024 года

Karz edaralaryň ady Наименование кредитных учреждений	Jemi / Итого								
	Amallaryň sany Количество операций	Nagt almak (manat) / Снятие наличных (манат)		Nagt däl hasaplaşyk (manat) / Безналичный расчет (манат)					
		Bankomat üsti bilen Через банкомат	Terminal üsti bilen Через терминал	Bankomat üsti bilen Через банкомат	Terminal üsti bilen Через терминал	«Internet-bank» ulgamy arkaly Через систему «Интернет-банк»	«Mobil-bank» ulgamy arkaly Через систему «Мобильный-банк»	«Elektron-söwda» ulgamlary arkaly Через системы «Электронной коммерции»	«Halkbank terminal» ulgamy arkaly Через систему «Халкбанк терминал»
Türkmenistanyň Merkezi banky Центральный банк Туркменистана	29 259	10 236 490	3 107 157	1 113 295					
TD Daşary ykdysady iş banky Туркменвнешэкономбанк	922 907	191 193 540			225 382 373			4 046 862	
Türkmenistanyň «Daýhanbank» DTB ГКБТ «Дайханбанк»	10 754 323	3 410 817 195	24 068 040	83 437 408	1 183 369 004	108 157	3 242 511	2 348 537	22 870 715
Türkmenistanyň «Türkmenistan» DTB ГКБТ «Туркменистан»	8 922 710	2 528 622 105	38 255 651	31 645 467	887 025 085	494 986	1 663 137	172 038	7 457 325
Türkmenistanyň «Türkmenbaşy» PTB АКБТ «Туркменбаши»	6 778 528	1 212 304 545	571 630	20 897 104	944 249 728	13 478	312 942	5 765	770 406
Türkmenistanyň «Halkbank» PTB АКБТ «Халкбанк»	14 162 326	1 142 620 150	10 607 712	29 684 211	990 795 888	15 927	424 954	515 498 168	1 830 489
Türkmenistanyň «Senagat» PTB АКБТ «Сенагат»	2 301 199	476 517 920	2 229 303	15 882 153	476628517	308 298	1 499 468	27 364 692	
«Rysgal» PTB АКБ «Рысгал»	2 692 741	199 103 230	1 447 108	1 919 122	786 862 263		20 088	20 516 866	
Türkmen-Türk PTB Туркмено-турецкий АКБ	1 045 462	28 898 705	1 163 596	159 940	313 575 791		69 371	574 567	
Jemi / Итого	**47 609 455**	**9 200 313 880**	**81 450 196**	**184 738 700**	**5 807 888 648**	**940 846**	**7 232 472**	**570 527 493**	**32 928 936**

Bank işlerini awtomatizasiýalaşdyryş müdirliginde taýýarlanyldy / Подготовлено департаментом Автоматизации банковских работ